

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ จังหวัดกำแพงเพชร	
หัวหน้าแผนงานวิจัย	ผศ.ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ	
มหาวิทยาลัย	ราชภัฏกำแพงเพชร	ปี 2551

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ 1) เพื่อจัดทำโครงสร้างของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว แผนกลยุทธ์ของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก 3) เพื่อศึกษารูปแบบและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนแนวทางการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก 4) เพื่อรวบรวมข้อมูลการแสดงพื้นบ้านที่น่าสนใจและจัดการแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นอัตลักษณ์จังหวัดกำแพงเพชร ในรูปแบบการแสดง แสง เสียง และ 5) เพื่อสร้างหลักสูตรและแนวทางในการจัดการหลักสูตรฝึกอบรมแบบบูรณาการด้านอาชีพสำหรับการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก โดยผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) การศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยเก็บข้อมูลจาก 2.1) นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ 2.2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาฐาน การทดลอง แสง เสียง และการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างของธุรกิจด้านการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร มี 6 ประเภท คือ 1) ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม 2) ธุรกิจขายของฝากและของที่ระลึก 3) ธุรกิจโรงแรมและที่พัก 4) ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง 5) ธุรกิจนำเที่ยว และ 6) ธุรกิจสถานบันเทิง สำหรับกลยุทธ์ของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Strategy) กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business Strategy) และ กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) โดยมีเป้าประสงค์ในการบรรลุวิสัยทัศน์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร คือ “เป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมและธรรมชาติ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสทั้งวิถีชีวิตอันงดงามและธรรมชาติที่บริสุทธิ์” และ วิสัยทัศน์ของธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร คือ “เป็นเครือข่ายธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสทั้งวิถีชีวิตอันงดงามและธรรมชาติที่บริสุทธิ์”

พฤติกรรมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรของนักท่องเที่ยว ชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว โดยมีผู้ร่วมเดินทางเป็นคนในครอบครัวมากที่สุด และเคยมาท่องเที่ยวครั้งแรก โดยมีเหตุผลของการท่องเที่ยวคือ ต้องการชมแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สำหรับสิ่งที่ดึงดูดใจให้เข้ามาท่องเที่ยว คือ มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนานที่ทรงคุณค่า มีสถาปัตยกรรมที่สวยงามน่าสนใจและการได้รับการรับรองเป็นเมืองมรดกโลกจากยูเนสโก สำหรับสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ได้รับในระดับมาก คือ สื่อบุคคล ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว สิ่งที่ดึงดูดใจให้เข้ามาท่องเที่ยวคือ การได้รับการรับรองเป็นเมืองมรดกโลกจากยูเนสโก เหตุผลหลักของการท่องเที่ยวคือ ต้องการถ่ายภาพเป็นที่ระลึก สำหรับสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ได้รับมากที่สุด คือ เว็บไซต์ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรในระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2549 นั้น ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรนั้นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจะมีความต้องการรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรที่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความต้องการในระดับสูง 3 อันดับแรกได้แก่ มีคู่มือ/เอกสารแนะนำเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร การอ่านป้ายแนะนำโบราณสถานและวัดต่าง ๆ ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ และการได้ประทับตราโบราณสถานและวัดต่าง ๆ ของอุทยานฯ ลงในสมุดท่องเที่ยวเพื่อรับรางวัลจากอุทยานฯ ตามลำดับ ส่วนรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างชาติต้องการในระดับสูง 3 อันดับแรกได้แก่ กิจกรรมนั่งช้างชมอุทยานฯ กิจกรรมนั่งเรือชมกำแพงเมืองเก่า และการอ่านป้ายแนะนำโบราณสถานและวัดต่าง ๆ ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ ตามลำดับ สำหรับแนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมุ่งเน้นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและแตกต่างจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และศรีสัชนาลัยและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการประชาสัมพันธ์อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไปด้วย ในด้านข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของอุทยาน-

ประวัติศาสตร์กำแพงเพชรจะดำเนินไปได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนและควรเร่งทำการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปได้รู้จัก

ในด้านการแสดงพื้นบ้านที่น่าสนใจนำไปใช้ในการแสดงส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ได้แก่ 1) ระบำ ก. ไก่ 2) ระบำชากกังราว และ 3) ระบำพุกทบุษซา สำหรับจัดการแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดกำแพงเพชร ในรูปแบบการแสดง แสง เสียง ควรเป็นเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การแสดงพื้นบ้าน โดยการจัดการแสดงพื้นบ้านและระบำต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวนั่งชมระหว่างรับประทานอาหารรูปแบบการจัดสำหรับกับไทย นักท่องเที่ยวนั่งบนเสื่อ โดยมีการ 1) การแสดงพื้นบ้านระบำ ก. ไก่ 2) การแสดงเพลงรำโทน 3) การแสดงดนตรีไทยผสมวงดนตรีสากล 4) การแสดงระบำรวมเผ่าชาวเขา และ 5. การแสดงระบำเทพธิดาดอย ตอนที่ 2 การแสดงแสง-เสียง เรื่อง “เสกศิลป์...สืบสายแสง... กำแพงเพชร” ทั้งนี้จากการทดลองแสดงดังกล่าวโดยภาพรวมพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการแสดงแสง เสียง ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับมาก

สำหรับหลักสูตรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นหลักสูตรบูรณาการด้านการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 4 หน่วย รวมทั้งหมด 48 ชั่วโมง ดังนี้ คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จำนวน 6 ชั่วโมง 2) ภาษาอังกฤษที่ควรรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ภาษาพาเที่ยว) จำนวน 18 ชั่วโมง 3) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 12 ชั่วโมง และ 4) หลักการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 12 ชั่วโมง และแนวทางการจัดการหลักสูตรฝึกอบรมแบบบูรณาการด้านอาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรควรมีการทดลองใช้หลักสูตร มีการหารือกันว่าหน่วยงานภายในท้องถิ่นหน่วยงานใดควรเป็นเจ้าภาพหลัก สนับสนุน และเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในจังหวัดกำแพงเพชรที่สนใจหลักสูตรได้นำหลักสูตรฝึกอบรมนี้ไปใช้ กระตุ้นให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดกำแพงเพชรได้มีส่วนรับผิดชอบต่อการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ควรจัดให้มีคู่มือสำหรับผู้เข้ารับการอบรมตามความเหมาะสม หาแนวทางในการสร้างและดำรงรักษาคุณภาพการฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และ สนับสนุนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้นำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง

Research Title: The Development Guidance and Tourism Promotion Effect to Kamphaeng Phet's Uniqueness

Research Plan Author: Asst. Prof. Pajaree Polprasert, Ph.D.

University: Rajabhat Kamphaeng Phet

Year: 2008

Abstract

This research plan has the aims as follow 1) to set up the tourism business structure, business strategic pan and public relation strategic plan in Kamphaeng Phet 2) to study the tourist's behavior and satisfaction toward visiting Kamphaeng Phet Historical Park, the World Heritage 3) to study the pattern and examine tourists' preference to the tourism promotion activities, throughout the development guidance tourism activities in the park 4) to collect the interesting folk show information and manage the dramatic art shows in Kamphaeng Phet in the term of light and sound performances 5) to build up and manage the training course in the career blending style for local personnel development to promote the park. The data sources are 1) secondary data from related documentary and researches 2) primary data which collect from 2.1) Thai and foreign tourists 2.2) related entrepreneurs concern with tourism industries in Kamphaeng Phet both government and private organizations. The tools and methods are questionnaire, indepth interview, focus group, observe activities, dramatic shows, and activity pattern testing.

The research results found that the structure of tourism industry in Kamphaengphet composes of 6 businesses, which are 1) food and drink 2) souvenir 3) accommodation 4) transportation 5) guided tour and 6) entertainment. According to the tourism business strategy can be provided into 3 functions as corporate strategy, business strategy and functional strategy. The aims reach to the goal of Kamphaeng Phet's tourism vision not only "To be the mixed up tourist sources between cultural and natural, touching both nice life style and natural beauty", but also "To be an efficiency tourism network, touching both nice life style and natural beauty".

Thai tourist behavior found that most of them traveled by personal vehicles, accompanied with their family and it were their first time to visit the park. The reason of their traveling was to enjoy the historical place. The attractive things for their traveling were the valuable and long term history, the beautiful architecture and the world heritage city warranty from UNESCO. The tourism mass communication they received in high level was person media. According to the foreign tourists found that most of them traveled with the tourist companies. The attractive things for their traveling was the world heritage city warranty from UNESCO. The tourism main reason was taking the pictures as their reminder. The tourism mass communication they received in high level was websites. As a whole, both tourists had high level satisfaction.

The form of promoting activities held by the park between the years 2004-2006 was not much different. In term of the tourists' preference towards the pattern of promoting activities, the difference was found between Thai and foreign tourists. The first three activities that Thai tourists preferred most were a guide book with map and descriptions of the tourist places, the put up of more detailed information signs of important spots and the use of the score-collecting book respectively. On the other hand, the foreign tourists preferred elephant riding, boat rowing around the city wall and detailed information signs of important spots respectively. Regarding to the development guidance activities to promote the park, all who concerned emphasized the unique informative activities that conspicuous and different from Sukhothai and Srisatchanalai Historical Parks. Also the tourism should include the public relation. The achievement of the suggested activities could be met with good cooperative from all sectors who concerned. All parties should help to make the park known both the tourists and general people.

In the term of the interesting folk shows which used to promote the park were 1) Kor-Kai Dancing 2) Chakangrao Dancing and 3) Puttabhucha Dancing. For the dramatic art shows which is Kamphaeng Phet's uniqueness, in the term of light and sound performances, had 2 sections as 1st section was the folk shows which showed during Thai style dinner which were 1) Kor-Kai Dancing 2) Tone Dancing 3) mixed up both Thai and occident musics 4) Hill-tribe dancing and 5) Teptidadoi Dancing and 2nd section was the show called "Saksin...Subsaisang...Kamphaeng Phet". As a whole, the tourists had high level satisfaction.

The training course which necessary for the tourism career has 4 units, the total are 48 hours which are 1) Kamphaeng Phet Historical Park information for 6 hours 2) English for

concern careers (tourism English) for 18 hours 3) tourism business information for 12 hours and 4) the entrepreneur's tenet for 12 hours. The management guidances for this training course were Rajabhat Kamphaeng Phet University has to try out the training course, finding out the local main host, supporting and promoting the course training using for all interested organizations in Kamphaeng Phet, actuating all concerned organizations in Kamphaeng Phet to have the responsibility in personnel development, arranging the certificate for the trainees, finding out the guidances in building and keeping the training course's quality for the sustentation study and supporting Kamphaeng Phet tourism industry 's career building for the local people's chance in using their training knowledge with their career.